

POSTANOWIENIE NR 62/2020
KOMISARZA WYBORCZEGO W OLSZTYNIE I

z dnia 26 marca 2020 r.

**w sprawie wniosku o przeprowadzenie referendum gminnego
dotyczącego odwołania Prezydenta Olsztyna przed upływem kadencji**

Na podstawie art. 24 w związku z art. 22 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 741) zwanej dalej „ustawą”,

postanawiam

odrzuć wniosek mieszkańców miasta Olsztyna o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Prezydenta Olsztyna przed upływem kadencji, złożony Komisarzowi Wyborczemu w Olsztynie I w dniu 9 marca 2020 r. przez Piotra Jastrzębskiego – Pełnomocnika Inicjatora Referendum z powodu stwierdzenia niedającego się usunąć uchybienia wniosku, polegającego na zebraniu niewystarczającej ilości prawidłowo złożonych podpisów osób popierających inicjatywę przeprowadzenia przedmiotowego referendum.

UZASADNIENIE

W dniu 10 stycznia 2020 r. Inicjator Referendum – grupa sześciu obywateli, powiadomił Komisarza Wyborczego w Olsztynie I o zamiarze wystąpienia z inicjatywą przeprowadzenia referendum gminnego na wniosek mieszkańców miasta Olsztyna w sprawie odwołania Prezydenta Olsztyna przed upływem kadencji. Na Pełnomocnika Inicjatora Referendum został ustanowiony Pan Piotr Jastrzębski.

Komisarz wyborczy w Olsztynie I w dniu 13 stycznia 2020 r., pismem znak sprawy: DOL-778-1-1/20, wydał potwierdzenie złożenia powiadomienia o zamiarze wystąpienia z inicjatywą referendum gminnego, w którym stwierdził, że powiadomienie spełnia wymogi określone w art. 12 ust. 2 ustawy i zostało prawidłowo podpisane, członkowie Grupy Inicjatywnej spełniają wymogi określone w art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy

oraz Pełnomocnik Inicjatora Referendum spełnia warunek określony w art. 12 ust 4 ustawy.

W dniu 9 marca 2020 r. Pełnomocnik Inicjatora Referendum złożył Komisarzowi Wyborczemu w Olsztynie I wniosek mieszkańców miasta Olsztyna o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Prezydenta Olsztyna przed upływem kadencji. Do wniosku dołączono informację o spełnieniu obowiązków wskazanych w art. 13 ust. 1 i 3 ustawy oraz karty w ilości 1 599 szt. (deklarowano 1 598 szt.) zawierające podpisy mieszkańców w deklarowanej ilości 14 561 szt., którzy poparli przedmiotową inicjatywę przeprowadzenia referendum gminnego. W dniu 10 marca 2020 r., pismem znak sprawy: DOL-778-1-3/20 Komisarz Wyborczy w Olsztynie I wydał potwierdzenie otrzymania wniosku o przeprowadzenie referendum gminnego.

Komisarz Wyborczy w Olsztynie I przystąpił do badania, czy przedłożony wniosek oraz załączone do niego dokumenty spełniają wymogi ustawowe.

W dniach od 13 do 24 marca 2020 r. pracownicy Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Olsztynie – upoważnieni przez Komisarza Wyborczego w Olsztynie I oraz pod nadzorem dyrektora delegatury i komisarza wyborczego, dokonali czynności sprawdzających poprzez weryfikację w bazie ewidencyjnej PESEL oraz w Centralnym Rejestrze Informacji Dodatkowych (CRID) prawidłowości danych osobowych osób umieszczonych na kartach z podpisami, popierających wniosek o przeprowadzenie referendum gminnego.

Zważyć należy, co następuje:

Stosownie do art. 22 ustawy do właściwości Komisarza Wyborczego w Olsztynie I należy ocena prawidłowości zgłoszonego wniosku o przeprowadzenie referendum lokalnego w sprawie odwołania organu jednostki samorządu terytorialnego. Komisarz Wyborczy w Olsztynie I badając legalność wniosku o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Prezydenta Olsztyna przed upływem kadencji, złożonego w dniu 9 marca 2020 r. przez Pełnomocnika Inicjatora Referendum stwierdził, iż:

1. Inicjator Referendum dotrzymał terminu, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy.
2. Inicjator Referendum spełnił obowiązek powiadomienia mieszkańców o przedmiocie zamierzonego referendum wraz z uzasadnieniem odwołania organu miasta.

Z przedłożonego wniosku i załączonej dokumentacji wynika, że pomimo nie uzyskania odpowiedzi od Prezydenta Olsztyna odnośnie wskazania zwyczajowo przyjętego sposobu podawania informacji do wiadomości mieszkańców na terenie miasta Olsztyna, Pełnomocnik Inicjatora Referendum spełnił obowiązek wynikający z art. 13 ust. 1 i 3 ustawy poprzez wywieszenie plakatów na 39 płatnych słupach ogłoszeniowych rozstawionych na terenie miasta, a także poinformowanie o powyższym lokalne media.

3. Inicjatywę przeprowadzenia referendum gminnego nie poparła podpisami wymagana liczba mieszkańców, ponieważ wniosek nie uzyskał poparcia co najmniej 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców miasta Olsztyna, tj. 12 913 prawidłowo złożonych podpisów.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy referendum przeprowadza się na wniosek co najmniej 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców danej gminy. Inicjator Referendum zwrócił się na podstawie art. 12 ust. 5 ustawy z pisemnym wnioskiem do Prezydenta Olsztyna o podanie liczby mieszkańców miasta Olsztyna uprawnionych do głosowania, objętych rejestrem wyborców miasta Olsztyna na koniec kwartału poprzedzającego złożenie wniosku. Liczba mieszkańców miasta Olsztyna uprawnionych do głosowania objętych rejestrem wyborców na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosiła 129 122. W związku z powyższym Inicjator Referendum powinien dla ważności wniosku uzyskać poparcie co najmniej 12 913 uprawnionych do głosowania mieszkańców miasta Olsztyna. Wprawdzie do rozpatrywanego wniosku załączono faktycznie 1 599 kart z podpisami 14 660 osób, tj. z nadwyżką 1 747 podpisów, jednakże w wyniku weryfikacji, po sprawdzeniu w bazie ewidencyjnej PESEL oraz w Centralnym Rejestrze Informacji Dodatkowych, Komisarz Wyborczy w Olsztynie I uznał 4 589 podpisów za złożone wadliwie z następujących powodów:

- 1) brak prawa wybierania na terenie miasta Olsztyna – 1 489 osób, w tym poparcie przez osoby mające mniej niż 18 lat – 3 osoby;
- 2) wielokrotne poparcie po uznaniu jednego podpisu jako prawidłowy (duplikat numeru PESEL) – 735 osób;
- 3) zgon popierającego przed dniem, w którym mógł udzielić skutecznego poparcia – 17 osób;

Biorąc pod uwagę jedynie powyższe wady poparcia nie został spełniony warunek określony w art. 4 pkt 1 ustawy.

Ponadto wystąpiły dalsze wady poparcia w postaci:

- 4) wady dotyczące numeru PESEL – 787 osób, w tym: niepełny, nieczytelny nr PESEL – 727 osób; nie odnalezienie w rejestrze PESEL – 36 osób, nr PESEL niezgodny z danymi osobowymi (wskazujący na inną osobę) – 18 osób; brak nr PESEL – 6 osób;
- 5) data poparcia inna niż dopuszczalna lub brak daty poparcia – 166 osób;
- 6) wadliwie podane nazwisko, imię – 175 osób, w tym: inne nazwisko, imię – 101 osób; nieczytelne lub niepełne nazwisko, imię – 66 osób; brak nazwiska, imienia – 8 osób;
- 7) wadliwie podany adres – 1 204 osoby, w tym: inny adres – 813 osób; niepełny lub nieczytelny adres – 380 osób; brak adresu – 11 osób;
- 8) wady dot. podpisu – 16 osób, w tym: brak podpisu – 10 osób; podpis innej osoby – 6 osób.

Procedurze weryfikacji poddano wszystkie 14 660 podpisów, z czego prawidłowo złożono 10 071 podpisów na wymagane 12 913, a 4 589 podpisów w sposób wadliwy, co stanowi niedobór 2 842 podpisów. Zatem nie został spełniony wymóg ustawy określony w art. 4 pkt 1 ustawy, a tym samym wniosek nie uzyskał poparcia 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców miasta Olsztyna. Zbiorcze zestawienie dotyczące weryfikacji wykazu podpisów stanowi załącznik do postanowienia.

W myśl art. 14 ust. 4 ustawy mieszkaniec jednostki samorządu terytorialnego popierający wniosek o przeprowadzenie referendum podaje na karcie nazwisko, imię, adres zamieszkania i numer ewidencyjny PESEL. Dane te potwierdza własnoręcznym podpisem. Wycofanie udzielonego poparcia jest bezskuteczne. Z przytoczonego przepisu wynika, że w zakres prawidłowo dokonanego poparcia dla przeprowadzenia referendum lokalnego oprócz własnoręcznego podpisu wchodzi także wskazanie danych osobowych podpisującego. Własnoręczny podpis i dane osobowe wzajemnie się uzupełniają i łącznie pełnią funkcję identyfikatora osoby, która poparła referendum. Tak więc za wadliwy został uznany podpis, gdy z podanego imienia, nazwiska i adresu zamieszkania jednoznacznie wynikało, że nie dotyczy on osoby oznaczonej numerem PESEL podanym w wykazie poparcia, a także gdy stwierdzono brak podpisu, brak nr PESEL, brak nazwiska, brak imienia, brak adresu lub brak prawa wybierania na terenie miasta

Olsztyna. Zakwestionowano także wielokrotne podpisy tych samych osób po uwzględnieniu jednego podpisu danej osoby, jako złożonego prawidłowo. Ponadto na kartach z podpisami występowały niestarannie i nieczytelnie wpisane imiona lub nazwiska, a także adresy i dopiero po zidentyfikowaniu osoby po numerze PESEL możliwe było ustalenie, o jakie nazwisko, imię, adres faktycznie chodziło. W większości takich przypadków podpis poparcia został uznany za prawidłowy. Jedynie w ewidentnych przypadkach, kiedy po zidentyfikowaniu osoby po numerze PESEL nazwisko, imię, adres lub podpis różniły się od wpisanych na karcie, podpis został uznany za wadliwy. Występujące przypadki nieczytelnych lub niepełnych numerów PESEL uniemożliwiały weryfikację danych osób popierających wnioski, dlatego uznane zostały za nieprawidłowe.

Zaznaczyć należy, że wniosek został złożony w dniu 9 marca 2020 r., a w momencie zakończenia weryfikacji podpisów, co miało miejsce w dniu 24 marca 2020 r., upłynął już termin, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy (z dniem 10 marca 2020 r.). Nie było więc podstaw do wyznaczenia Inicjatorowi Referendum terminu do usunięcia dostrzeżonego uchybienia, ponieważ brak wymaganej liczby podpisów osób uprawnionych do poparcia wniosku, jeżeli ustalenie tego faktu nastąpiło po upływie terminu do jego złożenia, jest uchybieniem niedającym się usunąć. Komisarz Wyborczy w Olsztynie I otrzymał wniosek wraz z podpisami w przeddzień upływu 60 – dniowego terminu do złożenia wniosku. Nie miał więc możliwości sprawdzenia podpisów w tak krótkim czasie, tym bardziej że terminem wiążącym go jest termin 30 – dniowy. Zatem zachodziła oczywista przeszkoda uniemożliwiająca skorzystanie z trybu przewidzianego przepisem art. 22 ust. 3 ustawy.

W związku z powyższym wniosek o przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania Prezydenta Olsztyna, złożony Komisarzowi Wyborczemu w Olsztynie w dniu 9 marca 2020 r. przez Pełnomocnika Inicjatora Referendum wymagał odrzucenia z powodu braku wymaganej przez art. 4 pkt 1 ustawy liczby prawidłowo złożonych podpisów 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców miasta Olsztyna popierających wnioski. Powyższa wada stanowi nieusuwalną wadę powodującą odrzucenie wniosku.

Komisarz Wyborczy w Olsztynie I nie dysponował w tym przypadku swobodą oceny, jako że brak spełnienia ustawowego wymagania, o którym mowa wyżej stanowi bezwzględną przesłankę do odrzucenia wniosku.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy na niniejsze postanowienie Inicjatorowi Referendum służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Komisarz Wyborczy
w Olsztynie I

(-) Mariusz Stachowiak